

ΓΡΑΠΤΗ ΕΞΕΤΑΣΗ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ «ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ»
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11° : ΤΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΣΕ ΜΕΓΕΘΥΝΣΗ

ΘΕΜΑΤΑ

1. Να διαπιστώσετε αν οι ακόλουθες προτάσεις είναι σωστές ή λανθασμένες και να κυκλώσετε το **Σ** αν είναι σωστή ή το **Λ** αν είναι λανθασμένη:

α) Η αύξηση του κεφαλαιουχικού εξοπλισμού ονομάζεται συσσώρευση του κεφαλαίου και αποτελεί βασική προϋπόθεση της οικονομικής ανάπτυξης. (Σ) Λ

β) Η οικονομική ανάπτυξη οδηγεί συνήθως σε μείωση της εσωτερικής μετανάστευσης. Σ (Λ)

γ) Η ανάπτυξη είναι μία ενιαία και συμμετρική διαδικασία. Σ (Λ)

δ) Η αύξηση του εργατικού δυναμικού και η βελτίωση της ποιότητας της εργασίας είναι παράγοντας και, συγχρόνως, αποτέλεσμα της οικονομικής ανάπτυξης. (Σ) Λ

2. Να αναφερθείτε στους παράγοντες οι οποίοι συνέβαλαν στην αυξημένη ένταξη των γυναικών στο εργατικό δυναμικό τα τελευταία χρόνια. Ποιες απόψεις διατυπώθηκαν από διάφορους οικονομολόγους;

3. Η διαδικασία της οικονομικής ανάπτυξης συνεπάγεται συνεχείς αλλαγές. Να αναλύσετε αυτές που αναφέρονται στην αύξηση της παραγωγικής ικανότητας της χώρας και στη μεταβολή των θεσμών.

4. Γιατί ο ρόλος της τεχνολογίας θεωρείται πολύ σημαντικός στην οικονομική ανάπτυξη; Με ποιους τρόπους οι επιχειρήσεις επενδύουν για την προώθηση της τεχνολογίας που χρησιμοποιούν;

www.economics.edu.gr

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

2. Τα τελευταία είκοσι χρόνια παρατηρείται μια έντονη είσοδος των γυναικών στην αγορά εργασίας και αύξηση της συμμετοχής τους στο εργατικό δυναμικό σ' όλες τις αναπτυγμένες χώρες και στην Ελλάδα. Η τάση αυτή είναι αποτέλεσμα πολλών παραγόντων:

- της αλλαγής της επικρατούσας αντίληψης για την εργασία των γυναικών και την ισότιμη συμμετοχή τους στο οικογενειακό εισόδημα,
- της αλλαγής στη σύνθεση των παραγόμενων προϊόντων (επέκταση τομέων υπηρεσιών που απασχολούν κυρίως γυναίκες, όπως υγεία, εκπαίδευση, εμπόριο κ.τ.λ.),
- της αλλαγής στον τρόπο που οι ίδιες οι γυναίκες ιεραρχούν τους στόχους τους και στην επιδίωξη για μεγαλύτερη οικονομική ανεξαρτησία από τη γονική και τη συζυγική οικογένεια.

Ορισμένοι οικονομολόγοι υποστηρίζουν ότι σημαντικό ρόλο στην αυξημένη ένταξη των γυναικών στο εργατικό δυναμικό έχει διαδραματίσει η γενίκευση της χρήσης των ηλεκτρικών οικιακών συσκευών που απελευθέρωσαν το χρόνο που αφιέρωναν οι γυναίκες στις οικιακές ενασχολήσεις. Άλλοι οικονομολόγοι θεωρούν ότι η ένταξη των γυναικών τα τελευταία χρόνια αντανακλά την προσπάθεια να διατηρηθεί το οικογενειακό εισόδημα σταθερό, δεδομένης της αυξημένης ανεργίας των ανδρών και της μείωσης του πραγματικού εισοδήματος των εργαζομένων. Στην περίπτωση αυτή, η αυξημένη ένταξη των γυναικών δε θεωρείται ως μόνιμο, αλλά συγκυριακό φαινόμενο.

3. Στην αύξηση της παραγωγικής ικανότητας της χώρας. Παραγωγική ικανότητα είναι η δυνατότητα παραγωγής εμπορευμάτων με δεδομένη εργασία, κεφαλαιουχικό εξοπλισμό, φυσικούς πόρους και τεχνολογία. Αύξηση αυτής της ικανότητας σημαίνει είτε αύξηση των ποσοτήτων της εργασίας και του κεφαλαιουχικού εξοπλισμού, είτε βελτίωση της ποιότητάς τους, είτε καλύτερη χρήση τους, δηλαδή εφαρμογή μιας αποτελεσματικότερης τεχνολογίας. Η αύξηση της παραγωγικής

ικανότητας μιας χώρας αποτυπώνεται συχνά στην αύξηση της παραγωγικότητας της εργασίας. Η παραγωγικότητα της εργασίας μετριέται από ένα δείκτη που έχει στον αριθμητή την ποσότητα ή την αξία τον παραγόμενου προϊόντος και στον παρονομαστή τον αριθμό των εργαζομένων ή τις ώρες εργασίας.

Στη μεταβολή των θεσμών. Η διαδικασία της οικονομικής ανάπτυξης επιφέρει μεταβολές στη συγκρότηση της κοινωνίας και του κράτους. Η αγορά προϊόντων και εργασίας καθίστανται αποφασιστικοί παράγοντες οργάνωσης της παραγωγικής δραστηριότητας. Εμφανίζονται νέοι οικονομικοί θεσμοί (τραπεζικό σύστημα, ασφάλειες, χρηματιστήριο), περιορίζεται η αυτοαπασχόληση κ.τ.λ. Παράλληλα, αλλάζει το μέγεθος της οικογένειας και προσαρμόζονται οι λειτουργίες της, ενώ το κράτος παύει να είναι απλώς ο εγγυητής των πολιτικών δικαιωμάτων, αλλά αναλαμβάνει ευθύνη για την προώθηση της αναπτυξιακής διαδικασίας και τη βελτίωση της ευημερίας των κατοίκων.

4. Ο ρόλος της τεχνολογίας είναι πολύ σημαντικός στην οικονομική ανάπτυξη. Οι τεχνολογικές καινοτομίες μπορεί να είναι νέα προϊόντα (όπως το κομπιούτερ ή τα [μηχανήματα αναπαραγωγής ήχου με ακτίνες λέιζερ), νέες μέθοδοι παραγωγής προϊόντων ή υπηρεσιών (π.χ., η χρήση ρομπότ στη συναρμολόγηση των αυτοκινήτων) ή νέοι τρόποι οργάνωσης της παραγωγικής διαδικασίας. Οι τεχνολογικές καινοτομίες είναι πολύ σημαντικές για τις επιχειρήσεις γιατί, όσες επιχειρήσεις τις υιοθετούν πριν από τις άλλες, αποκτούν πλεονέκτημα στους όρους ανταγωνισμού έναντι των λοιπών επιχειρήσεων. Το πλεονέκτημα αυτό μπορεί να είναι η κατοχύρωση μιας ευρεσιτεχνίας για ένα προϊόν ή μια μέθοδος παραγωγής ή η μείωση του κόστους παραγωγής ενός εμπορεύματος.

Πολλές επιχειρήσεις επενδύουν σημαντικά χρηματικά ποσά για την προώθηση της τεχνολογίας που χρησιμοποιούν. Αυτό μπορεί να σημαίνει είτε τη χρηματοδότηση της έρευνας για την παραγωγή και εφαρμογή νέων τεχνολογιών, είτε την αγορά νέων μηχανημάτων, στα οποία ενσωματώνεται η νέα τεχνολογία (κομπιούτερ, συστήματα αυτοματισμών και ρομποτικής κ.τ.λ.), είτε, απλώς, την απομίμηση προϊόντων και οργανωτικών μορφών άλλων επιχειρήσεων.